

Ruokoparman torppa

Ruokoparman torppa. Kuva Kari Uittamo

Ruokoparman torppa on varmasti monelle tuntematon paikka. Toki sammattalaisille tuttu nimi, samoin myös Elias Lönnrotiin hyvin perehtyneille. Niin tuttu hakuväline kuin google onkin, sieltäkään ei juuri vastausta saa.

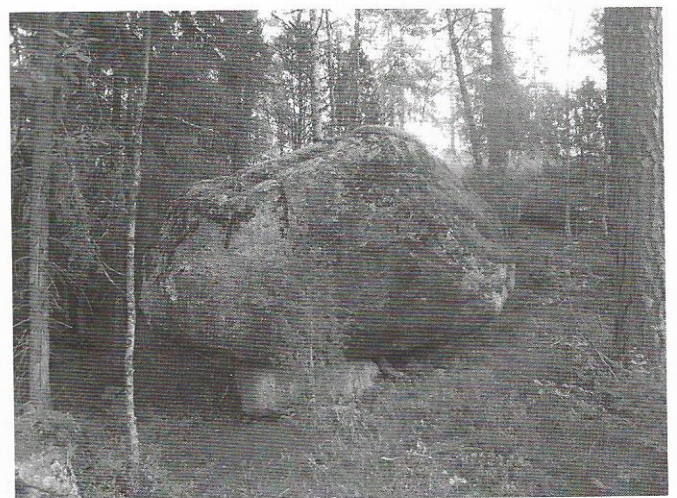
Paikkarin torpan tuki ry:n hallitus teki viime kesänä tutustumismatkan Ruokoparman torpalle Sammatissa. Paikka on yksityis- aluetta ja sitä kunnioittaen pyysimme jo keväällä mahdollisuutta tutustua torppaan ja sen alueella oleviin Elias Lönnrotin elämään liittyviin paikkoihin. Alueen omistajien ystävällisellä opastuksella matkamme onnistui erinomaisesti.

Ruokoparman torppa liittyy Elias Lönnrotin lapsuuteen. Paikasta ja torpasta löytyy kuvia niin Aarne Anttilan Lönnrot-elämäkerrasta kuin Veikko Kallion kirjasta Sammatti Elias Lönnrotin kotipitäjä. Alueella oli erityisenä kiintopisteenämme löytää kirjoissa mainittu Eliuksen saarnakivi.

Eliuksen saarnakivi löytyikin helposti. Isäntä johti joukkoamme. Hän oli varmuuden vuoksi edellisenä päivänä vaimonsa kanssa merkinnyt reitin varotoimenpiteenä meille vieraille eksymisen varalta. Nousu kiven luokse oli aikamoinen, jyrkkä ja kolukkoinen. Kivi löytyi ja siitä on ohessa hieno kuva.

Miksi kivi on niin tärkeä Eliuksen lapsuuden historiassa? Lainaamme nyt Lönnrotin elämäkerran kirjoittaneen Aarne Anttilan tekstiä: "Vielä enemmän kuin köyhyys ja puute synkensi Eliuksen lapsuutta kodin epäsopu. Kun isälle sattui paha juomapää, täytyi äidin lapsineen etsiä turvapaikkaa milloin mistäkin. Eliuksen ollessa 5-vuotias Ulriikka Eleonora vaelsi nelipenikulmaisen taipaleen sukulaistensa luo Inkooseen. Ainakin kerran tiedetään hänen parisen viikkoa elelleen vähäisessä Ruokoparman torpassa Enäjärven rannalla. Tulokkaille tehtiin makuusijat lattialle, kun penkkejä ei enää riittänyt. Kylästä toimitettiin työtä. Torpan vieressä törröttää jyhkeä, eläimenmuotoinen kallionlohkare "Ruokoparman härkä" ja mäenrinteessä mahtava kivenjätkäle omituisesti pienempien kivien varassa. Niille Elias kiipesi keppi kädessä, saarnasi ja oli olevinaan toisten lasten pappi. Tätä pidettiin ennusmerkkinä – ainakin jälkepäin."

Aarne Anttilan piirtämä kuva ei ole ihannoiva, vaan arkisen realistinen kuvaus Eliuksen elämän kovuudesta lapsuudessa ja nuoruudessa. Köyhyys, puute ja kodin epäsopu kuitenkin kasvattivat Eliuksen siihen suurmiehen uraan, jonka hän saavutti luodessaan säikeet Suomen itsenäisyshitykselle.

Eliuksen saarnakivi. Kuva Kari Uittamo